KULTUR

– Dropp plenklippen, oppfordrer WWF

Verdens naturfond (WWF) oppfordrer norske hageeiere til å gjøre en innsats for bier og andre pollinatorer ved å droppe eller redusere plenklippen.

Årsaken er blant annet at en tredel av norske biearter står på rødlista.

– Det er lite liv i en striglet plen. Vi anbefaler derfor å droppe plenklippen helt eller klippe mye sjeldnere, og la ville blomster vokse fritt. Det vi mennesker ser på som «ugress», er viktige næringskilder for insekter, sier generalsekretær i WWF Verdens naturfond, Karoline Andaur, i en pressemelding.

Naturen i Norge bygges ned bit for bit i et forrykende tempo, skriver WWF. Det gir dårlige kår for norske pollinatorer. Mange biearter finnes bare på noen få plasser og står i stor fare for å forsvinne helt. Tolv av artene har ikke vært observert på 50 år og er sannsynligvis utdødd.

Situasjonen er like prekær for norske sommerfugler. Hele 22 prosent er oppført på rødlista.

WWF peker på at faktisk kommer rundt en tredel av maten vi spiser, fra planter som er pollinert av insekter. (©NTB)

INNSENDT Denne artikkelen er ikke skrevet av en journalist i Agderposten, og er derfor ikke fri og uavhengig journalistikk. Artikkelen er i sin helhet laget av en ekstern bidragsyter. Vi har funnet innholdet interessant for våre lesere, og publiserer det derfor redigert og tilrettelagt av redaksjonen. Det betales ikke honorar for slike artikler.

Da politifolk i Arendal sendt til konsentrasjon

Det hadde vært ettere å leve med dette for oss barn, om politietaten og samfunnet for øvrig tidlig hadde vært i stand til å framstille det som noe ærerikt, det som fangene hadde vært igjennom, skriver Rolv Bjelland. Nå har han skrevet bok om politiarrestasjonene under krigen.

Innsendt Sideblikk

Den 16. august 1943 gikk Gestapo til aksjon i Arendal. De arresterte politikonstablene Martin Gundersen (1913) og Willy Langerud (1915). Samtidig ble politikonstabel Olaf R. Walle (1908) arrestert i Tvedestrand. Tre politifolk i Grimstad ble også arrestert. Min far Einar Bjelland (1912) var en av dem.

Nå har jeg skrevet boken «Fars nei» om arrestasjonen av disse politifolkene og hvilken skjebne de fikk videre. Grimstad Folkeakademi laget et arrangement på biblioteket i Grimstad 17. april for å fokusere på historien.

Arrestasjonene var ledd i en større aksjon: «Aktion Polarkreis». Okkupasjonsmaktens formål var å få kontroll over politiet. På landsbasis ble 470 politifolk arrestert, ca.10 prosent av politistyrken.

Politifolkene fra Sørlandet ble først samlet på «Arkivet» i Kristiansand. Det var ingen avhør eller konkrete anklager.

Sett utenfra var denne aksjonen et veldig effektivt grep av okkupasjonsmakten for å sende sjokkbølger inn i politietaten. Med lammelse og ettergivenhet for resten av politifolkene.

De 470 arresterte politifolkene ble etter hvert samlet på Grini, tyskernes fangeleir like vest for Oslo. Halvparten slapp fri på ulike måter, alle har sine individuelle historier. De 271 politifolkene som var igjen, ble sendt til konsentrasjonsleiren Stutthof i det tyskokkuperte Polen.

I den første tiden i Stutthof ble fangene ganske utsultet. I gjennomsnitt ble hver fange sultet ned 12,5 kg. Men etter hvert fikk de pakker med mat fra Norge, og det reddet dem. Tyskerne brukte for øvrig både pisk og gulrot. I januar 1944 ble fangene overført til en leir som ble kalt «Sonderlager» (særleir). Her ble det vekslet mellom belønning og de verste trusler for å få politifangene samarbeidsvillige. Men de stod imot.

På slutten av oppholdet i konsentrasjonsleiren ble en stor gruppe av politifolkene sendt ut på en dødsmarsj. De måtte returnere til leiren fordi den russiske fronten omringet dem. De opplevde daglig beskytning og bombardement fra russiske fly, og på slutten måtte de få tak i rømte hester og kuer for å berge seg i matveien. Gasskammeret og krematoriet var i drift hele tiden. I tillegg ble det tent likbål for å kvitte seg med likene av jødene. Fangene skriver at det gav en stank som ingen av fangene senere kunne glemme. 13 av politifolkene døde under fangenskapet.

Til slutt ble de fleste av fangene fraktet i en lekter til Neustadt nær Flensburg nord i Tyskland. Her ble de befridd av en liten engelsk enhet på 3 stridsvogner og ca. 20 engelske soldater 3. mai 1945. De fleste av politifangene fikk da utlevert våpen og gikk inn i engelsk tjeneste for å holde orden i byen.

Mens politifangene var i Stutthof ba de politikonstabel Olaf R. Walle fra Tvede-

Løke sender hjem kjæresten fra Everest-ekspedisjon

Frank Løkes kjæreste Helén Oterhals sendes hjem fra en ekspedisjon til Mount Everest etter en rekke helsehindre, skriver Nettavisen.

Løke, som ønsker å toppen av Mount Everest uten oksygen, har hatt med seg kjæresten fram til nå, men etter en kuttskade og høydesyke stanser ekspedisjonen for Oterhals mandag.

– Helén har vært en fantastisk støttespiller så langt i ekspedisjonen, og vi har hatt det kjempegøy på tur. For at jeg skal ha fullt fokus på oppgaven jeg nå skal gjøre, har vi i dag kommet fram til at det beste for begge parter er at hun reiser til Katmandu. Da slipper jeg å ha dårlig samvittighet for at hun sitter i Base Camp og venter mens jeg klatrer, sier Løke til avisen.

Den tidligere landslagsspilleren i håndball skal etter planen nå toppen av verdens høyeste fjell om under en måned. 44-åringen forteller til Nettavisen at det er nå alvoret starter. (©NTB)

ble sleir

1945: Gruppebilde av Arendal politikorps gjengitt i Agderposten 11. august 1945. Min far Einar Bjelland sitter i midten med hvit lue og sorte hansker.

strand om å skrive en bok om historien deres i konsentrasjonsleiren – hvis de kom levende hjem. Boken kom ut allerede i 1946 og har tittelen: «Norsk politi bak piggtrådåd. Stutthofpolitiets historie». Boken er svært lesverdig, men den er dessverre nå vanskelig å få tak i.

I arbeidet med boken min har jeg kommet i kontakt med mange etterkommere etter fanger fra Stutthof. Det slår meg at det ofte er fedrenes mareritt og skrik om natten de snakker om. Traumene har vært en mørk hemmelighet og en skam i mange familier. Det er også et gjennomgående trekk at fangene ikke snakket om sine lidelser og utfordringer under fangenskapet. Det ble lett for vondt og sårt og kunne sette i gang følelser de ikke var sikre på de kunne handtere.

Noen av politifangene gjorde karriere i politiet etter krigen slik som Gullbrand Nyhus (1913) som etter hvert ble politimester i Arendal og Anders Eckhoff som ble politimester i Kristiansand. Andre fikk aldri fast stilling, de fant seg ikke til rette – og de sluttet, slik som min far.

Det var mange motstandsmenn blant tjenestemennene i Arendal. Flere måtte rømme. og flere ble arrestert enn dem som ble tatt i politiaksjonen 16. august 1943. Fire av dem døde i tysk fangenskap. I Arendal politikammer henger malte portretter av dem på veggen.

Det var en stor utfordring å bygge et samlet politikorps i landet vårt etter den sterke splittelsen som hadde vært under krigen. I denne situasjonen var det ikke ønskelig å framheve den ene gruppen for mye framfor dem andre.

Problematikken rundt post traumatiske lidelser var knapt kjent den gangen fangene kom tilbake. Problemene for politifangene, og andre krigsfanger, var langt større enn samfunnet var i stand til å håndtere. Også barn av fanger er blitt preget av å vokse opp med krigsskadde foreldre.

Jeg husker selv hvor skamfull jeg som barn kjente meg i møte med det som var traumer fra fangenskapet. Jeg burde vært mer stolt av det han hadde gjort og stått for. Det hadde vært lettere å leve med dette om politietaten og samfunnet for øvrig tidlig hadde vært i stand til å framstille det som noe ærerikt, det som fangene hadde vært igjennom.

Innsendt av Rolv Bjelland, sønn av politifange

TIL OSLO: Her er Billie Eilish på Coachella scenen i april. Om et år kommer hun til Oslo. FOTO: AMY HARRIS, AP / NTB

Billie Eilish til Norge neste år

Billie Eilish skal spille på Telenor Arena på Fornebu i april neste år.

Den Oscar-vinnende musikkstjernen skal ut på verdensturné i kjølvannet av tredjeplaten «Hit Me Hard and Soft», som slippes 17. mai.

26. april er datoen for Billie Eilish sin norgeskonsert, som ifølge Live Nation vil foregå på Telenor Arena utenfor Oslo. Forhåndssalget til medlemmer av Live Nation starter 2. mai, mens det vanlige billettsalget er i gang fra 3. mai, ifølge Ticketmaster.

Hun begynner turneen på hjemmebane i USA i september, før kursen settes mot Australia i februar neste år og Europa i mars. Eilish gjør dobbeltkonserter i Stockholm og København før og etter konserten i Oslo, kommer det fram i et innlegg på hennes profil på Instagram.

«Hit Me Hard and Soft» beskrives av plateselskapet Universal Music som «en mangfoldig og sammenhengende samling av sanger» og beregnet på en lytteopplevelse et helt album til ende.

Broren Finneas O'Connel er som vanlig samarbeidspartner når Billie Eilish lager musikk. Han har også produsert det nye albumet. (©NTB)

Depardieu løslatt

Gérard Depardieu (75) er løslatt etter å ha blitt avhørt om angivelige seksuelle overgrep, opplyser skuespillerens advokat.

Franske medier meldte tidligere at Depardieu var innkalt til avhør av politiet i Paris.

– Politiets varetekt er over. Han er ikke lenger på politistasjonen, sa advokaten, Christian Saint-Palais, på vei ut fra stasjonen i 14. arrondissement sør i den franske hovedstaden.

Politiet skulle ifølge nyhetsmeldingene avhøre skuespilleren om to angivelige seksuelle overgrep, fremmet av to ulike kvinner: Den ene hendelsen skal ha foregått under innspillingen av «Le Magicien et les Siamois» i 2014, den andre på settet til filmen «Les Volets verts» i 2021.

Politiet i Paris sa tidligere at de ikke hadde fullmakt til å kommentere saken, og henviste til statsadvokatkontoret. De ville på sin side ikke kommentere «på dette stadiet». (©NTB)